

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση α) της από 10.8.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου "Επείγουσες ρυθμίσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών του Εθνικού Συστήματος Υγείας, προστασίας από τη διασπορά του κορωνοϊού COVID - 19, στήριξης της αγοράς εργασίας και διευκόλυνσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας" (Α' 157) και β) της από 22.8.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου "Έκτακτα μέτρα για την ενίσχυση των αστικών συγκοινωνιών, την προμήθεια μέσων ατομικής προστασίας και την πρόσληψη προσωπικού καθαριότητας των σχολικών μονάδων, τη στήριξη των τουριστικών επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας και την ενίσχυση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας προς αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID - 19, καθώς και τη στήριξη των πλημυροπαθών της Εύβοιας που επλήγησαν κατά τις πλημμύρες της 8ης και 9ης Αυγούστου 2020" (Α' 161) και άλλες διατάξεις για την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID - 19 και άλλων επειγόντων ζητημάτων»

Ι. Γενικά

Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε σε κοινές συνεδριάσεις των Διαρκών Επιτροπών Κοινωνικών Υποθέσεων και Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από 56 άρθρα και διαρθρώνεται σε δώδεκα μέρη.

Με τις διατάξεις του άρθρου 1 κυρώνεται η από 10.8.2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσες ρυθμίσεις αντιμετώπισης εκτάκτων α-

ναγκών του Εθνικού Συστήματος Υγείας, προστασίας από τη διασπορά του κορωνοϊού COVID - 19, στήριξης της αγοράς εργασίας και διευκόλυνσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας», που δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ. 157 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α'). Με τις διατάξεις του άρθρου 2 κυρώνεται η από 22.8.2020 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Εκτακτα μέτρα για την ενίσχυση των αστικών συγκοινωνιών, την προμήθεια μέσων ατομικής προστασίας και την πρόσληψη προσωπικού καθαριότητας των σχολικών μονάδων, τη στήριξη των τουριστικών επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας και την ενίσχυση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας προς αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID - 19, καθώς και τη στήριξη των πλημυροπαθών της Εύβοιας που επλήγησαν κατά τις πλημμύρες της 8ης και 9ης Αυγούστου 2020», που δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ. 161 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α').

Ακολουθεί το τμήμα του νομοσχεδίου υπό τον τίτλο «Λοιπές Διατάξεις», το οποίο αποτελείται από δώδεκα Μέρη.

Το πρώτο μέρος (Μέρος Α, άρθρα 3-9), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών», περιλαμβάνει σχετικές διατάξεις. Συγκεκριμένως, με το άρθρο 3 παρατείνεται, λόγω του κορωνοϊού COVID-19, το ευεργέτημα της μείωσης μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, ορισμένων μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών-φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών έως και τον μήνα Σεπτέμβριο του τρέχοντος έτους. Με το άρθρο 4 θεσπίζεται, λόγω του κορωνοϊού COVID-19, η δυνατότητα μείωσης μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, ορισμένων μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών-φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών για τους μήνες Σεπτέμβριο έως και Δεκέμβριο 2020, διά προαιρετικής συμφωνίας μεταξύ του εκμισθωτή και του μισθωτή, η οποία υποβάλλεται ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε. Περαιτέρω, με το άρθρο 5, τα μέτρα στήριξης των εκμισθωτών λόγω του κορωνοϊού COVID-19 επεκτείνονται και στην προαιρετική μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών-φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών. Με το άρθρο 6 υποβάλλεται, συνεπεία του κορωνοϊού COVID-19, συμπληρωματικός Κρατικός Προϋπολογισμός οικονομικού έτους 2020, με αύξηση πιστώσεων του τακτικού προϋπολογισμού κατά έξι δισεκατομμύρια εβδομήντα έξι εκατομμύρια ευρώ. Με το άρθρο 7 καθίσταται δυνατή η ενίσχυση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, φορέων της Γενικής Κυβέρνησης των οποίων η ρευστότητα μειώνεται σημαντικά, ως απόρροια των μέτρων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19. Περαιτέρω, με το άρθρο 8 προβλέπεται η δυνατότητα καταβολής υπερωριακής αποζημίωσης για εργασία στο προσωπικό της Ε.Α.Β.

Α.Ε. πλην του διοικητικού προσωπικού αυτής, ενώ με το άρθρο 9 παρέχεται στην Ε.Α.Β. Α.Ε. η κατ' εξαίρεση δυνατότητα να προβαίνει σε ασφαλιστικές παροχές προς το προσωπικό της.

Το δεύτερο μέρος (Μέρος Β, άρθρα 10-23), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων», περιλαμβάνει σχετικές διατάξεις. Με το άρθρο 10 ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα αναπλήρωσης του χρόνου απουσίας εργαζομένου από την εργασία του, λόγω κατ' οίκον περιορισμού του εργαζομένου προς αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19. Ορίζεται ρητώς ότι τηρούνται οι σχετικές προστατευτικές διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας και ότι ο εργοδότης καταβάλλει κανονικά, για το διάστημα παραμονής κατ' οίκον, το σύνολο των αποδοχών και των ασφαλιστικών εισφορών του εργαζομένου. Με το άρθρο 11 ρυθμίζονται τα περί χρήσης ειδικής άδειας από γονείς λόγω νόσησης των τέκνων τους από τον κορωνοϊό COVID-19, καθώς και τα περί κάλυψης των αποδοχών των ως άνω γονέων. Με το άρθρο 12 θεσπίζονται ευνοϊκές προϋποθέσεις για τη χορήγηση τακτικής επιδότησης ανεργίας στους εποχικά εργαζομένους σε τουριστικά και επισιτιστικά επαγγέλματα, στο μέτρο που, ειδικά για το έτος 2020, αρκούν, για τους εν λόγω εργαζομένους, πενήντα ημέρες στην ασφάλιση κλάδου ανεργίας του ΟΑΕΔ. Με το άρθρο 13 επεκτείνεται η διάρκεια ισχύος του μηχανισμού ενίσχυσης της απασχόλησης «ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ» έως τις 31.12.2020 για τις επιχειρήσεις-εργοδότες που εντάσσονται σε αυτόν ανεξαρτήτως κλάδου, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ν. 4690/2020. Με το άρθρο 14 επεκτείνεται η δυνατότητα επιχειρήσεων-εργοδοτών του ιδιωτικού τομέα που, βάσει κωδικού αριθμού δραστηριότητας (ΚΑΔ), ανήκουν σε πληττομένους από τον κορωνοϊό COVID-19 κλάδους, να θέτουν σε αναστολή ή να παρατείνουν την αναστολή των συμβάσεων των εργαζομένων τους που έχουν ήδη τεθεί σε αναστολή ή και να θέτουν για πρώτη φορά σε αναστολή συμβάσεις εργασίας μέρους ή του συνόλου των εργαζομένων τους, που έχουν προσληφθεί έως και τη δημοσίευση του παρόντος νομοσχεδίου, για τον μήνα Οκτώβριο, κατ' ανώτατο χρονικό διάστημα έως τριάντα ημερών ανά μήνα, με απώτερη ημερομηνία την 31η Οκτωβρίου 2020. Οι εργαζόμενοι των οποίων οι συμβάσεις εργασίας τελούν σε αναστολή, είναι δικαιούχοι αποζημίωσης ειδικού σκοπού κατ' αναλογία των ημερών αναστολής των συμβάσεών τους, και χαίρουν πλήρους ασφαλιστικής κάλυψης επί του ονομαστικού μισθού τους. Οι ως άνω επιχειρήσεις-εργοδότες, για όσον χρόνο κάνουν χρήση των ανωτέρω μέτρων, υποχρεούνται να μην προβαίνουν σε μειώσεις του προσωπικού τους με καταγγελία συμβάσεων εργασίας, άλλως αυτή θα είναι άκυρη, και, για χρονικό διάστημα τριάντα ημερών μετά τη λήξη του διαστήματος ανα-

στολής των συμβάσεων, υποχρεούνται να διατηρήσουν τον ίδιο αριθμό θέσεων εργασίας με το ίδιο είδος σύμβασης εργασίας. Περαιτέρω, με το άρθρο 15 θεσπίζεται οικονομική στήριξη των καλλιτεχνών, δημιουργών και επαγγελματιών της τέχνης και του πολιτισμού, καθώς και των ξεναγών και των τουριστικών συνοδών, εφόσον δεν έχουν σύμβαση εξαρτημένης εργασίας σε άλλον εργοδότη ή δεν λαμβάνουν τακτική επιδότηση ανεργίας. Με το άρθρο 16 τροποποιούνται διατάξεις αφορώσες στην καταβολή αποζημίωσης ειδικού σκοπού, που καταβάλλεται σε περίπτωση αναστολής σύμβασης εργασίας, καθώς και σε εποχικούς εργαζομένους. Οι τελευταίοι, ως δικαιούχοι της αποζημίωσης ειδικού σκοπού, μετά την 1η Οκτωβρίου 2020 λογίζονται ως αυτοδικαίως απολυθέντες, χωρίς οποιαδήποτε άλλη ενέργεια καταγγελίας της σύμβασης. Με το άρθρο 17 ορίζεται κατά περίπτωση ο τρόπος καταβολής του επιδόματος εορτών Χριστουγέννων 2020. Με το άρθρο 18 παρατείνεται μέχρι την 31.12.2020 η ισχύς του άρθρου 15 της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 64) η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 3 του ν. 4682/2020 (Α' 76), σχετικά με τη δυνατότητα των επιχειρήσεων-εργοδοτών που έχουν εξαντλήσει τα ανώτατα προβλεπόμενα όρια υπερωριακής απασχόλησης των εργαζομένων τους, να τους απασχολούν υπερωριακά, χωρίς σχετική απόφαση έγκρισης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Ρητώς ορίζεται ότι η εν λόγω υπερωριακή απασχόληση υπόκειται στα ανώτατα όρια εργασίας που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις. Με το άρθρο 19 μετατίθενται, λόγω του κορωνοϊού COVID-19, οι ημερομηνίες εκκίνησης και ολοκλήρωσης της διαδικασίας διαμόρφωσης του κατώτατου μισθού και του κατώτατου ημερομισθίου. Με το άρθρο 20 παρατείνονται, εκ νέου, μέχρι τις 31.12.2020, η θητεία των διοικητικών οργάνων των συνδικαλιστικών οργανώσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 1264/1982 (Α' 79) καθώς και των εργοδοτικών οργανώσεων. Με το άρθρο 21 επεκτείνεται ο συμψηφισμός των απαιτήσεων των επιχειρήσεων-δικαιούχων του άρθρου 87 του ν. 4706/2020 στις υφιστάμενες και σε μελλοντικές απαιτήσεις των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, και διενεργείται παρακράτηση και απόδοση σε αυτούς των παρακρατούμενων ποσών. Περαιτέρω, με το άρθρο 22 προβλέπεται ότι οι εκπαιδευτικοί της παραγράφου 5 του άρθρου 27 του ν. 2190/1994 που προσλαμβάνονται κατά προτεραιότητα έναντι των άλλων υποψηφίων, ως ωρομίσθιοι ή αναπληρωτές εκπαιδευτικοί, δύνανται, εφόσον μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 3552/2007 έχουν αποκτήσει τυπικά προσόντα τα οποία αντιστοιχούν σε εκπαιδευτική βαθμίδα ανώτερη εκείνης στην οποία υπηρετούσαν, «να εντάσσονται με αίτησή τους στους αξιολογικούς πίνακες πρόσληψης εκπαιδευτικού προσωπικού της αντίστοιχης ανώτερης βαθμίδας της ίδιας ειδικότητας αναγνωρίζοντας την αντίστοιχη προϋ-

πηρεσία που προσφέρθηκε μετά από τη λήψη του πτυχίου». Με το άρθρο 23 παρέχεται, κατ' εξουσιοδότηση, στους Υπουργούς Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Προστασίας του Πολίτη, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας και Εσωτερικών, η δυνατότητα σύστασης, με κοινή απόφασή τους, συλλογικών οργάνων που αποσκοπούν στην προστασία από τον κορωνοϊό COVID-19 των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού που φιλοξενούνται σε Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων και λοιπές κλειστές δομές φιλοξενίας.

Το τρίτο μέρος (Μέρος Γ, άρθρα 24-30), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων», περιλαμβάνει σχετικές διατάξεις. Με το άρθρο 24 ρυθμίζονται αναλυτικά τα περί προσλήψεων προσωρινών αναπληρωτών εκπαιδευτικών και μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού, με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου τριμήνης κατ' ελάχιστον διάρκειας, κατά το διδακτικό έτος 2020-2021, στο πλαίσιο των μέτρων αντιμετώπισης του κορωνοϊού COVID-19. Με το άρθρο 25 επιτρέπεται η χρήση πόρων από το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για την πληρωμή προσωρινών αναπληρωτών εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και μελών Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π., που θα προσληφθούν στο πλαίσιο δράσης για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19, συνολικού προϋπολογισμού έως διακοσίων εκατομμυρίων ευρώ, ενώ με το άρθρο 26 ορίζεται ότι, για το σχολικό έτος 2020-2021, το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με το άρθρο 27 ορίζεται ότι η Επιτροπή Κατ' Εξαίρεση Μετεγγραφών συνεχίζει τη λειτουργία της έως την περάτωση του έργου της για το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4692/2020 (Α' 111). Με το άρθρο 28 καθορίζονται τα περί σύναψης συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου από τους οικείους δήμους προς κάλυψη αναγκών προσωπικού καθαριότητας των σχολικών μονάδων, των Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.) και των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.). Περαιτέρω, με το άρθρο 29 μετατίθεται η ημερομηνία έναρξης της πιστοποίησης εκπαιδευτικής επάρκειας ως προϋπόθεσης συμμετοχής εκπαιδευτών σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης στην 1.9.2021, ενώ με το άρθρο 30 μετατίθεται η ημερομηνία έναρξης παροχής πιστοποιημένων προγραμμάτων από τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης (Κ.Δ.Β.Μ.) στην 1.9.2021.

Το τέταρτο μέρος (Μέρος Δ, άρθρα 31-42), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας», περιλαμβάνει σχετικές διατάξεις. Με το άρθρο 31 δύνανται να παραταθούν έως τις 30.6.2021 συμβάσεις ιδιωτικού

δικαίου ορισμένου χρόνου προσωπικού φύλαξης, σίτισης και καθαριότητας του Υπουργείου Υγείας, με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου φορέα, χωρίς να μεταβάλλεται ο χαρακτήρας της σχέσης εργασίας βάσει της οποίας προσλήφθηκαν οι απασχολούμενοι στις θέσεις αυτές. Με το άρθρο 32 θεσπίζεται η κατ' εξουσιοδότηση έκδοση απόφασης του Υπουργού Υγείας με την οποία ορίζονται και μπορούν να αναπροσαρμόζονται και να εξειδικεύονται τα ποσοστά της επιστροφής, η προοδευτική διαβάθμιση και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του μηνιαίου κλιμακωτού ποσοστού εκπτώσεων (rebates) επί των μηνιαίων μη εκκαθαρισμένων υποβαλλόμενων δαπανών. Με το άρθρο 33 ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη μηνιαία φαρμακευτική δαπάνη, και, ειδικότερα, εξαιρούνται, από 1.1.2020, τα γενόσημα φάρμακα και τα φάρμακα για τα οποία έχει λήξει η περίοδος προστασίας των δεδομένων τους, από τον επιμερισμό του ποσού επιστροφής που προκύπτει από την υπέρβαση της μηνιαίας φαρμακευτικής δαπάνης ως προς συγκεκριμένη παράμετρο. Με το άρθρο 34 προβλέπεται ότι το Σύστημα Κοστολόγησης Νοσοκομειακών Υπηρεσιών (Συ.Κ.Ν.Υ.) τίθεται σε πλήρη εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 2021 σε νοσοκομεία που θα ορίσει κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Υγείας, καθώς και ότι, με την ολοκλήρωση της ένταξης όλων των νοσοκομείων του Ε.Σ.Υ. στην πλήρη εφαρμογή του Συ.Κ.Ν.Υ., το Συ.Κ.Ν.Υ. αντικαθιστά κάθε άλλο σύστημα αποτίμησης αξίας νοσοκομειακών υπηρεσιών ή κατανομής αμοιβών νοσοκομείων. Με το άρθρο 35 ορίζεται το ΚΕ.ΤΕ.Κ.Ν.Υ. Α.Ε. ως εισηγητικό όργανο προς τον Υπουργό Υγείας για την εθνική Κωδικοποίηση Ιατρικών Πράξεων και τον εθνικό Κατάλογο Κωδικών ICD, καθώς και την αναθεώρηση και τροποποίησή τους, ώστε να εξασφαλίζεται η συμβατότητά τους με τη λειτουργία του Συ.Κ.Ν.Υ. επί τη βάση των αρχών των DRG συστημάτων, ενώ με τα άρθρα 36 και 37 τροποποιούνται σχετικά το καταστατικό και οι αρμοδιότητες του ΚΕ.ΤΕ.Κ.Ν.Υ., αντίστοιχα. Με το άρθρο 38 θεσμοθετείται σύστημα παροχής ανταμοιβών προς τα νοσοκομεία, υπό τη μορφή της κατά προτεραιότητα συμμετοχής τους σε προγράμματα χρηματοδότησης και λοιπές δράσεις, σε περίπτωση που τα νοσοκομεία αξιολογούνται θετικά από το ΚΕ.ΤΕ.Κ.Ν.Υ. για την πληρότητα και εγκυρότητα της ηλεκτρονικής υποβολής των απαιτούμενων δεδομένων ή από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ. για την ορθότητα και ακρίβεια της αποτύπωσης των ιατρικών δεδομένων. Με το άρθρο 39 ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας του Ε.Ο.Π.Υ.Υ., με τη σύσταση αυτοτελούς τμήματος γραμματείας Αντιπροέδρου και τη σύσταση τριών θέσεων ειδικών συμβούλων-συνεργατών για την κάλυψη των αναγκών του Αντιπροέδρου. Περαιτέρω, με το άρθρο 40 προβλέπεται έκτακτη οικονομική ενίσχυση του Υπουργείου Υγείας για την κάλυψη των επει-

γουσών αναγκών αγοράς αντιδραστηρίων και υγειονομικού εξοπλισμού στο πλαίσιο της αντιμετώπισης του κορωνοϊού COVID-19, ενώ με το άρθρο 41 ορίζεται ότι οι θέσεις που συνιστώνται με το άρθρο 54 του ν. 4690/2020 (Α' 104) για τη στελέχωση με εξειδικευμένο προσωπικό των κλινών νοσηλείας των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας (Μ.Ε.Θ.) αφορούν τις κλίνες νοσηλείας Μ.Ε.Θ. εν γένει, και όχι αποκλειστικά αυτές που πρόσθετα δημιουργούνται στο πλαίσιο πραγματοποίησης δωρεών προς το Ε.Σ.Υ. Με το άρθρο 42 καταργείται το ποσό-τέλος εισόδου για φαρμακευτικά προϊόντα των οποίων ζητείται η εισαγωγή στον κατάλογο αποζημιούμενων φαρμάκων.

Με τις διατάξεις του πέμπτου μέρους (Μέρος Ε, άρθρο 43), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων», παρατείνεται έως τις 31.12.2020 η ισχύς ρυθμίσεων σχετικών με τη διενέργεια διαδικασιών προμηθειών και με τη λειτουργία της αγοράς που εμπεριέχονται σε προγενέστερες πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, μετατίθεται δε έως τις 30.10.2020 η προθεσμία διεξαγωγής της ετήσιας γενικής συνέλευσης των ανωνύμων εταιρειών.

Με τις διατάξεις του έκτου μέρους (Μέρος ΣΤ, άρθρο 44), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών», ρυθμίζεται η εισαγωγή και η προσωρινή κυκλοφορία αμιγώς ηλεκτρικών λεωφορείων στο δίκτυο του Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε.

Με τις διατάξεις του έβδομου μέρους (Μέρος Ζ, άρθρο 45), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Άμυνας», εισάγεται ρύθμιση σχετικά με την ανακατάταξη εφέδρων για βραχεία περίοδο.

Το όγδοο μέρος (Μέρος Η, άρθρα 46-51), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εξωτερικών», περιλαμβάνει σχετικές διατάξεις. Με το άρθρο 46 ρυθμίζεται η χρήση διαθέσιμων αιθουσών δημοτικών βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών καθώς και σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την κάλυψη των αναγκών εφαρμογής της δίχρονης προσχολικής εκπαίδευσης κατά το έτος 2020-2021. Με το άρθρο 47 ρυθμίζονται θέματα κάλυψης δαπανών για την εκτέλεση της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής». Με το άρθρο 48 εξαιρείται του ενιαίου συστήματος κινητικότητας, για όσον χρόνο απαιτούνται τα έκτακτα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, το πάσης φύσεως προσωπικό όλων ανεξαιρέτως των νοσηλευτικών ιδρυμάτων της χώρας. Με το άρθρο 49 ορίζονται οι προϋποθέσεις και ο τρόπος χορήγησης της ειδικής άδειας απουσίας υπαλλήλου του Δημοσίου που ανήκει σε ομάδα αυξημένου κινδύνου, ενώ με το άρθρο 50 ρυθμίζονται θέματα χορήγησης διευκολύνσεων σε γονείς-υπαλλήλους του Δημοσίου, τα τέκνα των οποίων υπάγονται σε ομάδες αυξημένου κινδύνου έναντι του κορωνοϊού.

ού COVID-19. Περαιτέρω, με το άρθρο 51 παρατείνεται έως τις 30.9.2020 η προθεσμία της υποβολής της ηλεκτρονικής δήλωσης διόρθωσης τετραγωνικών, και για την εκκαθάριση των σχετικών δηλώσεων προβλέπεται η πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου.

Με τις διατάξεις του ένατου μέρους (Μέρος Θ, άρθρο 52), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης», παρέχεται, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα στα σωματεία ή σε άλλα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου να προβλέπουν ότι η συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου τους θα διεξάγεται με τηλεδιάσκεψη.

Με τις διατάξεις του δέκατου μέρους (Μέρος Ι, άρθρο 53), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής», εισάγεται, μεταξύ άλλων, σειρά μέτρων ενίσχυσης και στήριξης της ναυτικής εργασίας, λόγω του κορωνοϊού COVID-19.

Με τις διατάξεις του ενδέκατου μέρους (Μέρος ΙΑ', άρθρα 54-55), υπό τον τίτλο «Διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Τουρισμού» ρυθμίζονται σχετικά ζητήματα. Με το άρθρο 54 παρατείνεται επί έξι μήνες η προθεσμία για την προσκόμιση της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων από κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα, και με το άρθρο 55 ορίζεται ότι τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από το Υπουργείο Τουρισμού στους παρόχους για τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα «Τουρισμός για όλους» εξαιρούνται από την κατάσχεση και τον συμψηφισμό βεβαιωμένων χρεών των παρόχων.

Τέλος, με τις διατάξεις του δωδέκατου μέρους (Μέρος ΙΒ', άρθρο 56), υπό τον τίτλο «Έναρξη ισχύος», ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Περί των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου

Το Σύνταγμα, αναγνωρίζοντας το δικαίο της ανάγκης, ορίζει στο άρθρο 44 παρ. 1 ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει, μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου σε περιπτώσεις εξαιρετικώς επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης. Οι Πράξεις αυτές θεσπίζουν κανόνες δικαίου τυπικής ισχύος ίσης με του νόμου και, συνεπώς, με αυτές δύνανται να τροποποιούνται ή να καταργούνται υφιστάμενες νομοθετικές διατάξεις (βλ. ΣτΕ [Ολ] 1250/2003, ΣτΕ [Ολ] 3612/2002, ΣτΕ [Ολ] 3636/1989, βλ. και Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 15η έκδοση, 2017, σελ. 41 επ.). Σημειωτέον ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν παρεμβαίνει σε ό,τι αφορά τη σκοπιμότητα της Πράξης (άρθρα 30 παρ. 1, 50 και 82 παρ. 1 του Συντάγματος). Η εκτίμηση της συνδρομής των προϋποθέσεων κύρωσης Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου ανήκει στην αρμοδιότητα της Βουλής. Κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επι-

κρατείας, η συνδρομή των ουσιαστικών προϋποθέσεων του άρθρου 44 παρ. 1 του Συντάγματος (δηλαδή, η ύπαρξη έκτακτων περιστάσεων εξαιρετικής επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης) δεν υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο, διότι συνδέεται με την εκτίμηση της ανάγκης λήψης αυτού του μέτρου, η οποία ανάγεται στη σφαίρα της πολιτικής ευθύνης των πολιτειακών οργάνων που, κατά το Σύνταγμα, ασκούν τη νομοθετική εξουσία (βλ. ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003, ΣτΕ [ΟΛ] 3636/1989, ΣτΕ (ΟΛ) 2289/1987). Συνεπώς, ο δικαστής ελέγχει, αφενός μεν, την τήρηση των διαδικαστικών προϋποθέσεων έκδοσης των Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου (ΣτΕ [ΟΛ] 1250/2003), την έγκαιρη, δηλαδή, κατά το Σύνταγμα, υποβολή τους προς κύρωση ενώπιον της Ολομέλειας της Βουλής (άρθρα 44 παρ. 1 και 72 παρ. 1 του Συντάγματος), αφετέρου δε, το περιεχόμενό τους υπό την έποψη της συνταγματικότητας. Ο έλεγχος αυτός λαμβάνει χώρα επ' ευκαιρία της προσβολής με αίτηση ακυρώσεως διοικητικών (ατομικών ή κανονιστικών) πράξεων που έχουν εκδοθεί βάσει Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, τ. 2, όπ. π., σελ. 111, και Γλ. Σιούτη σε Απ. Γέροντα/Σ. Λύτρα/Π. Παυλόπουλου/Γλ. Σιούτη /Σπ. Φλογαίτη, Διοικητικό Δίκαιο, 4η έκδοση, 2018, σελ. 210).

Κατά το Σύνταγμα, οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου υποβάλλονται στη Βουλή για κύρωση εντός σαράντα ημερών από την έκδοσή τους, ή εντός σαράντα ημερών από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο, και πρέπει να κυρωθούν από τη Βουλή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή τους. Σε αντίθετη περίπτωση, αποβάλλουν την ισχύ τους εφεξής και, συνεπώς, ισχύουν για το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευσή τους μέχρι την εκπνοή της προθεσμίας για την κύρωσή τους, ή την απόφαση της Βουλής να μη τις κυρώσει. Επομένως, αν εγκριθούν από την Ολομέλεια εμπρόθεσμα, εξακολουθούν να ισχύουν. Αν δεν υποβληθούν στη Βουλή, ή δεν εγκριθούν από αυτή εμπρόθεσμα, η ισχύς τους λήγει (βλ. ΣτΕ 3636/1989). Πάντως, η αναδρομική κατάργηση ή τροποποίησή τους είναι δυνατή μόνο με νομοθετική πράξη, ή κατά νομοθετική εξουσιοδότηση (βλ. Επ. Σπηλιωτόπουλο, τ. 1, όπ. π., σελ. 42). (Για τις Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου βλ., ενδεικτικά, Π. Παραρά, Η εφαρμογή του άρθρ. 44§1 του Συντάγματος, σε ΤοΣ 2 (1976), σελ. 195 επ., του ιδίου, Αι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου του Προέδρου της Δημοκρατίας, 1981, σελ. 110 επ., του ιδίου, Σύνταγμα 1975 – Corpus, τ. Ι, σελ. 526 επ., Επ. Σπηλιωτόπουλο, όπ. π., τ. 1 σελ. 41 επ., και τ. 2, όπ. π., σελ. 111, Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 5η έκδοση, Ανατύπ., 2016, σελ. 252 επ., Αντώνη Παντελή, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 4η έκδοση εμπλουτισμένη, 2018, σελ. 449 επ., Αθ. Ράικο, Συνταγματικό Δίκαιο, 2009, τ.Ι/Β, σελ. 867 επ., Ευ. Βενιζέλο, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, Αναθεωρημένη

έκδοση, 2008, σελ. 176 επ., Κ. Χρυσόγονο, Συνταγματικό Δίκαιο, Συνταγματικό Δίκαιο, 2η αναθεωρημένη έκδοση με τη συνδρ. Στυλ.-Ι. Κουτνατζή, 2014, σελ. 585 επ.).

III. Επί των υπό κύρωση Πράξεων Νομοθετικού Περιεχομένου

Η υπό κύρωση Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσες ρυθμίσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών του Εθνικού Συστήματος Υγείας, προστασίας από τη διασπορά του κορωνοϊού COVID - 19, στήριξης της αγοράς εργασίας και διευκόλυνσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας», δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ. 157 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α΄) της 10.8.2020. Η υπό κύρωση Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Εκτακτα μέτρα για την ενίσχυση των αστικών συγκοινωνιών, την προμήθεια μέσων ατομικής προστασίας και την πρόσληψη προσωπικού καθαριότητας των σχολικών μονάδων, τη στήριξη των τουριστικών επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας και την ενίσχυση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας προς αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID - 19, καθώς και τη στήριξη των πλημυροπαθών της Εύβοιας που επλήγησαν κατά τις πλημμύρες της 8ης και 9ης Αυγούστου 2020», δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ. 161 Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α΄) της 22.8.2020. Συνεπώς, και οι δύο Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου υπεβλήθησαν εγκαίρως στη Βουλή, στις 4.9.2020, δύνανται δε να κυρωθούν από την Ολομέλεια της Βουλής εντός τριών μηνών από της υποβολής τους.

IV. Επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 6

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται ο κρατικός προϋπολογισμός οικονομικού έτους 2020, όπως εγκρίθηκε με τον ν. 4651/2019.

Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι ο προϋπολογισμός των εσόδων και εξόδων του κράτους συνιστά ειδική περίπτωση τυπικού νόμου, εφόσον ψηφίζεται από τη Βουλή με διαδικασία διαφορετική από αυτή της ψήφισης των τυπικών νόμων (άρθρο 79 του Συντάγματος), έχει δε, εκ προοιμίου, περιορισμένη χρονική διάρκεια (ετήσια, κατά την παρ. 1 του άρθρου 79 του Συντάγματος ή διετή, στην περίπτωση ψήφισης του νόμου της παρ. 6 του άρθρου 79). Αμφισβητείται, όμως, στην επιστήμη, ο χαρακτήρας του ως ουσιαστικού νόμου, υποστηρίζεται, δηλαδή, ότι αποτελεί, κατ' ουσίαν, πολιτειακή πράξη που ψηφίζεται από τη Βουλή, αλλά δεν θεσπίζει κανόνες δικαίου (υπέρ της θέσης αυτής, βλ., ενδεικτικά, Αθ. Ράϊκο, Συνταγματικό Δίκαιο, τ. Ι/Α, 2009, σελ.

520, Φ. Σπυρόπουλο, Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο, 2018, σελ. 101, Κ. Χρυσόγονο, Συνταγματικό Δίκαιο, 2014, σελ. 490. Αντίθετος, Ευ. Βενιζέλος, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, 2008, σελ. 140).

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 79 παρ. 2 του Συντάγματος, «όλα τα έσοδα και έξοδα του κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό». Με την εν λόγω διάταξη καθιερώνεται η αρχή της ενότητας του προϋπολογισμού (για τις γενικές αρχές που διέπουν τον προϋπολογισμό βλ., ενδεικτικά, Ε. Κουλουμπίνη, άρθρο 79 παρ. 2, σε: Σπυρόπουλο/Κοντιάδη/Ανθόπουλο/Γεραπετρίτη (επιστ. διεύθ.), Σύνταγμα – Κατ' άρθρο ερμηνεία, 2017, σελ. 1247 επ., Απ. Γέροντα, Δημοσιονομικό Δίκαιο, 2005, σελ. 349 επ.), η οποία, όπως γίνεται δεκτό (βλ. Ν. Μπάρμπα, Στοιχεία Δημοσιονομικού Δικαίου, 2020, σελ. 25 επ., Απ. Γέροντα, όπ. π., σελ. 358), γνωρίζει παρεκκλίσεις, προκειμένου ο προϋπολογισμός να ανταποκρίνεται στις ανάγκες λειτουργίας ενός σύγχρονου κράτους. Ειδικότερη περίπτωση παρέκκλισης από τον κανόνα της ενότητας του προϋπολογισμού αποτελεί και η ψήφιση συμπληρωματικού προϋπολογισμού. Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 60 παρ. 1 του ν. 4270/2014, «Ο Υπουργός Οικονομικών δύναται να υποβάλει στη Βουλή, οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, πρόταση τροποποίησης των πιστώσεων του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού με συμπληρωματικό προϋπολογισμό», κατά δε την παράγραφο 2, ο Υπουργός Οικονομικών «υποχρεούται να υποβάλει στη Βουλή συμπληρωματικό προϋπολογισμό στη διάρκεια του οικονομικού έτους, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 71, εφόσον συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις: α. Αν η τριμηνιαία έκθεση εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού που υποβάλλεται από τον Υπουργό Οικονομικών καταδεικνύει ότι η Κεντρική Διοίκηση ενδέχεται να υπερβεί το συνολικό ανώτατο όριο δαπανών που εγκρίθηκε από τη Βουλή για το εν λόγω οικονομικό έτος. β. Αν το αποθεματικό του προϋπολογισμού έχει δεσμευθεί στο σύνολό του και αναμένεται να απαιτηθούν πρόσθετοι πόροι για την κάλυψη απρόβλεπτων δαπανών πριν το τέλος του οικονομικού έτους. γ. Αν για την κάλυψη των πρόσθετων δαπανών δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν άλλες μεταφορές ή ανακατανομές με την εφαρμογή των κανόνων μεταφοράς πιστώσεων (...). δ. Αν προκύψουν μείζονες αλλαγές στη σύνθεση του προϋπολογισμού, καθώς οικονομικές ή δημοσιονομικές εξελίξεις απαιτούν σημαντική μείωση των εγκεκριμένων πιστώσεων στον Κρατικό Προϋπολογισμό».

Τέλος, παρατηρείται ότι η διαδικασία συζήτησης και ψήφισης του προϋπολογισμού ρυθμίζεται από το άρθρο 79 παρ. 1 έως 7 του Συντάγματος και τις

διατάξεις των άρθρων 121-123 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό), δυνάμει ρητής εξουσιοδότησης της παραγράφου 3 του ως άνω άρθρου του Συντάγματος, η οποία μάλιστα επιτάσσει την εξασφάλιση του δικαιώματος όλων των πολιτικών μερίδων της Βουλής να εκφράζουν τις απόψεις τους. Ερωτάται, σχετικά, εάν, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής, η θεσπιζόμενη ειδική διαδικασία πρέπει να τηρείται όχι μόνο για την ψήφιση του προϋπολογισμού των εσόδων και εξόδων του κράτους, αλλά και για την ψήφιση του συμπληρωματικού προϋπολογισμού (λ.χ., αν η ψήφιση του προτεινόμενου άρθρου 6 πρέπει να γίνει με ονομαστική ψηφοφορία, αναλογικά εφαρμοζόμενου του άρθρου 123 παρ. 6 του Κανονισμού της Βουλής - Μέρος Κοινοβουλευτικό). Σε κάθε περίπτωση, η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων του Κανονισμού της Βουλής αποτελεί ζήτημα ανέλεγκτο δικαστικά (*internum corporis*) (βλ., σχετικά, και Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 24.2.2012 επί του νομοσχεδίου «Ρυθμίσεις συνταξιοδοτικού περιεχομένου και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις εφαρμογής του Μνημονίου Συνεννόησης του ν. 4046/2012» (ν. 4051/2012), Παρατήρηση επί του άρθρου 2. Για την υιοθέτηση, εξ άλλου, από τα περισσότερα κράτη μέλη της ευρωζώνης, από τις αρχές ήδη του 2014, διορθωτικών μηχανισμών του κρατικού προϋπολογισμού, σε περίπτωση κατά την οποία δεν επιτευχθούν τα προβλεπόμενα αποτελέσματά του, βλ. Γ. Δρόσο, Συνταγματικά ζητήματα του Μηχανισμού Δημοσιονομικής Προσαρμογής του Προϋπολογισμού της Γενικής Κυβέρνησης. ΕφημΔΔ 2016, σελ. 138 επ.).

2. Επί του άρθρου 17

Με σειρά διατάξεων της πρόσφατης περιόδου (ενδεικτικά, ν. 4682/2020, ν. 4690/2020) αφενός, τέθηκαν σε αναστολή οι συμβάσεις εργασίας εργαζομένων στις επιχειρήσεις των οποίων είχε επιβληθεί απαγόρευση επιχειρηματικής δραστηριότητας λόγω της πρόσφατης υγειονομικής κρίσης και, αφετέρου, δόθηκε η δυνατότητα σε επιχειρήσεις που ανήκουν σε κλάδους οι οποίοι πλήττονται σημαντικά για τον ίδιο λόγο, να αναστείλουν τις συμβάσεις εργασίας εργαζομένων τους. Στις περιπτώσεις αυτές, καθώς δεν προβλέπεται καταβολή από τον εργοδότη του προβλεπόμενου στη σύμβαση εργασίας μισθού, παρενέβη η Πολιτεία καταβάλλοντας, μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, ανεξαρτήτως του κανονικού ύψους του μισθού του εργαζομένου, και για όσο διάστημα διαρκεί η αναστολή, συγκεκριμένο ποσόν ανά μήνα (534 ευρώ).

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ρυθμίζεται ο τρόπος καταβολής του επιδόματος Χριστουγέννων 2020. Ειδικότερα, προτείνεται εκ νέου να καταβάλλεται από τον κρατικό προϋπολογισμό το ποσόν του επιδόματος Χριστουγέννων που αντιστοιχεί στην περίοδο της αναστολής της σύμβασης εργασίας. Εξ άλλου, το ποσόν του επιδόματος που αντιστοιχεί στην περίοδο κατά την οποία λειτουργεί κανονικά η σύμβαση εργασίας, θα καταβάλλεται από τον εργοδότη.

Αντίστοιχα, προβλέπεται ότι το ποσοστό του εν λόγω επιδόματος που αντιστοιχεί στην περίοδο της αναστολής, θα υπολογίζεται βάσει του, συνήθως χαμηλότερου, ποσού που έχει καταβληθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό (534 ευρώ), ενώ το ποσοστό που αντιστοιχεί στην κανονική περίοδο λειτουργίας της εργασιακής σχέσης θα υπολογισθεί βάσει του κανονικού μισθού.

3. Επί του άρθρου 22

Στο τέλος του άρθρου, η φράση «(...) αναγνωρίζοντας την αντίστοιχη προϋπηρεσία που (...)» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «(...)μετά από αναγνώριση της αντίστοιχης προϋπηρεσίας, η οποία (...)».

4. Επί του άρθρου 24

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται τα περί προσλήψεων προσωρινών αναπληρωτών εκπαιδευτικών και μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού, με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου τρίμηνης κατ' ελάχιστον διάρκειας, κατά το διδακτικό έτος 2020-2021, στο πλαίσιο των μέτρων αντιμετώπισης του κορωνοϊού COVID-19. Ειδικότερα, στην παράγραφο 8 του άρθρου 24 προβλέπεται ότι εκπαιδευτικοί και μέλη Ε.Ε.Π. και Ε.Β.Π., οι οποίοι προσλαμβάνονται ως προσωρινοί αναπληρωτές σύμφωνα με την παρ. 1 και για οποιονδήποτε λόγο δεν αναλαμβάνουν υπηρεσία εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία που ορίζεται στην ανακοίνωση της πρόσληψης ή αναλαμβάνουν υπηρεσία και στη συνέχεια παραιτούνται, αποκλείονται από τις μεταγενέστερες προσλήψεις που διενεργούνται σύμφωνα με την ίδια παράγραφο. Σύμφωνα δε με την αιτιολογική Έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, η παράγραφος 8 θεσπίζει κύρωση.

Προβληματισμός, εν προκειμένω, γεννάται κατά πόσον η επιβολή της κύρωσης του αποκλεισμού από μεταγενέστερες προσλήψεις στις δύο ως άνω περιπτώσεις, ανεξαρτήτως του λόγου για τον οποίο αυτές συντρέχουν, είναι

συμβατή με την τήρηση της συνταγματικής αρχής του σεβασμού της αναλογικότητας (άρθρο 25 του Συντάγματος, πρβλ. άρθρο 49 παρ. 3 Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Κατ' αναλογίαν με όσα ισχύουν στο ποινικό δίκαιο, όπου η αρχή της αναλογικότητας εντοπίζεται καταρχήν κατά τη νομοθετική οριοθέτηση της ποινής, στο απειλούμενο δηλαδή πλαίσιο των ποινών από το νόμο (Αρ. Μάνεσης, Ατομικές ελευθερίες, εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη 1979, σελ 79-80, Σ. Ορφανουδάκης, Η αρχή της αναλογικότητας στην ελληνική έννομη τάξη, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2005, σελ 120), η νομοθετική οριοθέτηση διοικητικής κύρωσης κατατείνουσας σε περιορισμό του δικαιώματος ελευθερίας αναζήτησης εργασίας, και δη επανεπιλογής ύστερα από παραίτηση (ΣτΕ 1618/1988, ΣτΕ 438/1990, ΤοΣ 1990, 97), τελεί υπό την αρχή της αναλογικότητας. Άλλωστε, ο εκ των προτέρων ρητός αποκλεισμός της εξέτασης οιοδήποτε λόγου, ακόμη και αυτού που δύναται να κριθεί αναγκαία δικαιολογημένος (λ.χ., ένεκα ανωτέρας βίας ή εξαιρετικά σοβαρού οικογενειακού λόγου), προσομοιάζει με την εγκαθίδρυση «αντικειμενικής», ή, άλλως, «αυστηρής» ευθύνης (strict liability) (Ν. Ανδρουλάκης, Ποινικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος, Ι, εκδόσεις Π.Ν. Σάκκουλας, Β' έκδοση, 2006, σελ. 146, 205, πρβλ. Black's Law Dictionary, B.A. Garner (ed.), West, 9η έκδοση, λήμμα strict liability offense), ευθύνη η οποία σκόπιμο είναι «να περιορίζεται εντός λογικών ορίων» (ΕΔΔΑ, Salabiaku κ. Γαλλίας, 7 Οκτ. 1988, παρ. 28).

5. Επί του άρθρου 40

Με την προτεινόμενη διάταξη ορίζεται «έκτακτη οικονομική ενίσχυση προς το Υπουργείο Υγείας για την κάλυψη των επείγουσών αναγκών πρόσληψης ιατρικού, νοσηλευτικού και λοιπού βοηθητικού προσωπικού, αγοράς υλικών και μέτρων προστασίας, αντιδραστηρίων και υγειονομικού εξοπλισμού από τον κορωνοϊό». Η διάταξη πρέπει να αναδιατυπωθεί, στο ορθό, ως εξής: «έκτακτη οικονομική ενίσχυση προς το Υπουργείο Υγείας για την κάλυψη των επείγουσών αναγκών πρόσληψης ιατρικού, νοσηλευτικού και λοιπού βοηθητικού προσωπικού, αγοράς υλικών, αντιδραστηρίων και υγειονομικού εξοπλισμού, και λήψης μέτρων προστασίας από τον κορωνοϊό».

6. Επί του άρθρου 45

Στην επικεφαλίδα του άρθρου αναγράφεται η λέξη «επανακατάταξη», ενώ στο κείμενο του άρθρου αναφέρεται, ορθά, ότι «Οι οπλίτες (...) ανακατατάσσονται». Τούτου δοθέντος, αυτή πρέπει να αντικατασταθεί από τη λέξη «ανακατάταξη».

Αθήνα, 11 Σεπτεμβρίου 2020

Οι Εισηγητές
Κωνσταντίνος Δεληκωστόπουλος
Χαράλαμπος Κύρκος
Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος
Μελετών Οικονομίας, Περιβάλλοντος
και Τεχνολογίας
Κώστας Παπαδημητρίου
Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών
(Για την παρατήρηση επί του άρθρου 17)

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών